Warszawa, 20 marca 2020 roku

Szanowna Pani
Małgorzata Jarosińska-Jedynak
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Szanowna Pani Minister

Jako organizacje sektora ekonomii społecznej i solidarnej, w szczególności podmioty prowadzące Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej z olbrzymim niepokojem obserwujemy sytuację podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, które zatrudniają osoby zagrożone wykluczeniem społecznymi w związku z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemiologicznego i sytuacji kryzysowej.

Rozumiejąc obiektywne przyczyny takiego stanu, zdajemy sobie sprawę jak wielkim wysiłkiem dla Państwa jest przeciwdziałanie kryzysowi w sektorze gospodarczym. Z dużym uznaniem przyjęliśmy pakiet rekomendacji, które mają pomóc w realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Wydaje się jednak, że konieczne są dalsze działania, które wesprą grupę przedsiębiorców społecznych, którzy dają pracę wielu tysiącom osób. Wielu z nich nie ma obecnie możliwości działania, bowiem realizują je na co dzień m. in. w obszarze gastronomii, turystyki, rekreacji, edukacji czy usług społecznych. W związku z tym grozi im bankructwo oraz zwolnienia pracowników.

Aby umożliwić jak najszybsze działania, proponujemy wykorzystanie istniejących możliwości w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w szczególności w *Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*. Zgłaszamy zatem propozycję kompleksowych zmian, które umożliwią szybkie działania bez potrzeby innych zmian prawnych, a w znaczący sposób mogą pomóc w łagodzeniu kryzysu w sektorze ekonomii społecznej. Zostały one uzgodnione w szerokim gronie Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, przedsiębiorców społecznych oraz podmiotów ekonomii społecznej

i solidarnej. Powinny one wejść w życie jak najszybciej, bez względu na wersję Wytycznych stosowanych w danym województwie. Propozycje zmian przedstawiamy w załączeniu.

Równocześnie zwracamy się o rozpatrzenie następujących kwestii:

1. Zasadne jest zwiększenie alokacji środków dla Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, które realizują proces wsparcia sektora ekonomii społecznej i solidarnej w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. W związku z tym prosimy o rekomendowanie takich rozwiązań samorządom wojewódzkim. Takie działanie znacząco ułatwiłoby realizację szybkiej i skutecznej pomocy dla podmiotów ekonomii społecznej.
2. Niezbędne są korekty związane z innymi dokumentami wdrożeniowymi, w tym w Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz Funduszu Spójności, m.in.:

okresowe zwolnienie lub ograniczenie stosowania zasady konkurencyjności w celu szybszych zamówień i usprawnienia realizacji pomocy w sytuacji kryzysowej i większe premiowanie zakupów usług/produktów od podmiotów ekonomii społecznej co pozwoli im utrzymać się na rynku i zmniejszyć ryzyko likwidacji miejsc pracy

3. Niezbędne jest przeanalizowanie zapisów Ustawy o postępowaniu w sprawach pomocy publicznej, tak by nie ograniczała ona wsparcia podmiotów znajdujących się kryzysowej sytuacji.

4. Uważamy za niezbędne całościowe spojrzenie na aktywne wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, realizujących zadania w sferze pożytku publicznego. Organizacje tworzą kilkaset tysięcy miejsc pracy i olbrzymi potencjał pomocowy, szczególnie ważny w sytuacji kryzysowej w jakiej się znajdujemy. Jesteśmy gotowi by przedstawić propozycje wsparcia dla tego sektora.

5. Prosimy o zwrócenie się do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, aby umożliwić wydłużenie przewidzianej Wytycznymi akredytacji Ośrodkom Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz przeprowadzenie akredytacji w formach zdalnych lub przyznanie akredytacji bez konieczności dokonywania nowego audytu, bazując na wynikach poprzedniego lub wizyty monitorującej. Aktualna sytuacja wpływa także

bezpośrednio na zagrożenie stabilności funkcjonowanie Ośrodków, które muszą sprawnie reagować na problemy wynikające z pandemii, stąd wymieniona prośba.

Mamy nadzieję, że nasze propozycje będą pozytywnie przyjęte, co umożliwi podjęcie kolejnych działań, które zapobiegną upadkowi lub poważnemu regresowi przedsiębiorstw społecznych tworzonych przez osoby i dla osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Jesteśmy w pełni gotowi do dalszej dyskusji o szczegółach i deklarujemy gotowość do ścisłej współpracy z Ministerstwem w zakresie przeciwdziałania skutkom obecnej sytuacji.

Sygnatariusze listu:

1. Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej z Wałbrzycha (podmiot współprowadzący Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Wałbrzychu).
2. Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych z Wrocławia (podmiot współprowadzący Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej we Wrocławiu).
3. Elbląskiego Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych.
4. Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej przy Stowarzyszeniu Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych.
5. Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS z Łodzi.
6. Stowarzyszenie Forum Aktywności Lokalnej z Wałbrzycha (podmiot współprowadzący Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Wałbrzychu).
7. Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych.
8. Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS.
9. Legnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich oraz Sudecki Instytut Rozwoju Regionalnego w partnerstwie OWES Legnica oraz OWES Jelenia Góra.
10. Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.
11. Fundacja Fundusz Współpracy – Mazowiecki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej.
12. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Mazowsza Płockiego.
13. Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej Subregionu Południowego województwa opolskiego.
14. Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej Subregionu Środkowego województwa opolskiego.

15. Nadwiślański Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej z Dzierzgonia.
16. Leszczyński Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej prowadzony przez Centrum PISOP.
17. Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej obszaru rybnickiego prowadzony przez Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS.
18. Fundacja na rzecz Collegium Polonicum – lider Ośrodka Wpierania Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze.
19. Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, w skład którego wchodzą: Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych, Agencja Rozwoju Małopolski Zachodniej S.A., Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji, Spółdzielnia Socjalna OPOKA, Związek Lustracyjny Spółdzielni Pracy.
20. Stowarzyszenie Integracja i Rozwój – lider Kielecko – Ostrowieckiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej.
21. Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna Arte z Bielawy
22. Fundacja Sychem z Bielawy
23. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej z Poznania prowadzony przez Fundację Pomocy Wzajemnej Barka oraz Miasto Poznań.
24. Caritas Diecezji Kieleckiej – Lider Świętokrzyskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej.
25. Stowarzyszenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości z Wrocławia.
26. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej „JA – TY – MY" prowadzony przez Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My"
27. Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w partnerstwie: Lider Projektu: Towarzystwo Oświatowe Ziemi Chrzanowskiej w Chrzanowie, Partnerzy: Fundacja Rozwoju Regionu Rabka, Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych i Oświatowych „Cumulus".
28. Sieć Zachodniopomorskich Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej.
29. Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej (OWES SWR).
30. OWES obszaru bielskiego (Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości z Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym Teatr Grodzki).

Do wiadomości:

1. Iwona Michałek - Pełnomocnik Rządu ds. Ekonomii Społecznej i Solidarnej,
2. Piotr Krasuski - Dyrektor Departamentu EFS,
3. Andżelika Wardęga - Dyrektor Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej

Załącznik:

Propozycje zmian Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020

Załącznik

Propozycje zmian Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 [zmiany powinny wejść ze skutkiem natychmiastowym niezależnie od stosowania określonej wersji wytycznych]

Wprowadza się nowy Podrozdział 7.2. o treści:

Podrozdział 7.2 – Działania wspierające zatrudnienie w przedsiębiorstwach społecznych, które zostały czasowo zamknięte lub ich działalność została ograniczona z powodu sytuacji kryzysowej wywołanej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

1) Celem przeciwdziałaniu upadłości przedsiębiorstw społecznych oraz biorąc pod uwagę potrzebę ochrony przed likwidacją miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wprowadza się czasowo działania wspierające dla przedsiębiorstw społecznych przez które należy rozumieć również podmioty ekonomii społecznej będące w trakcie przekształcania w przedsiębiorstwo społeczne, których sytuacja uległa zmianie w jednym z poniższych obszarów:
   a) których główna działalność została wstrzymana wskutek zawieszenia funkcjonowania lub czasowego ograniczenia działań przedsiębiorców na podstawie przepisów: ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 410), oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na

obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, co spowodowało zmniejszenie przychodów o co najmniej 50% ogólnego przychodu w danym okresie.

b) które były dostawcami produktów lub usług dla przedsiębiorstw lub podmiotów, których działalność została wstrzymana na mocy przepisów, o których mowa w ppkt. 1), a przychody z tej współpracy stanowiły minimum 50% ogólnego przychodu przedsiębiorstw społecznych których działalność została znacząco ograniczona w związku z wprowadzeniem stanu epidemicznego,

c) których działalność została wstrzymana lub ograniczona w związku z wprowadzeniem stanu epidemicznego i sytuacja kryzysową.

2) Przedsiębiorstwa społeczne, których działalność została wstrzymana na mocy przepisów, o których mowa w pkt. 1 lub ich działanie zostało ograniczone z uwagi na dostarczanie produktów lub usług na rzecz podmiotów, których działalność została wstrzymana, lub ich działalność została ograniczona mogą otrzymać:

a) wsparcie finansowe w postaci wsparcia pomostowego, na każdego zatrudnionego pracownika,

b) złagodzenie warunków umów związanych ze wsparciem finansowym z RPO,

c) zawieszenie spłat lub egzekucji pożyczek oferowanych przez pośredników finansowych,

d) pożyczki płynnościowe,

e) inne niezbędne wsparcie finansowe i niefinansowe zgodnie ze zdiagnozowani potrzebami przez OWES.

3) Wsparcie pomostowe, o którym mowa w pkt. 2 lit a) przysługuje na każdego pracownika (zatrudnionych na podstawie umów o pracę, spółdzielczych umów o pracę oraz umów cywilno-prawnych), niezależnie od tego czy jego miejsce pracy powstało przy udziale środków z EFS, do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu wraz z kosztami pracodawcy za pracę tj. 3200 zł miesięcznie na każde takie stanowisko funkcjonujące w przedsiębiorstwie społecznym na dzień wstrzymania działalności albo jej ograniczenia.

4) Wsparcie pomostowe o którym mowa w pkt. 2 lit a) może zostać przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń brutto lub/i obowiązkowych składek ZUS lub/i innych wydatków bieżących, niezbędnych do bieżącego funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego.

5) Wsparcie pomostowe, o którym mowa w pkt. 2 lit a) przysługuje proporcjonalnie do liczby dni wstrzymania albo ograniczenia działalności, jak również do trzech miesięcy po tym okresie. Przy zatrudnieniu pracownika w wymiarze co najmniej 1/2 wymiaru czasu pracy, wsparcie wypłacane jest w pełnej wysokości na pracownika, zaś w przypadku zatrudnieniu w wymiarze poniżej 1/2 wymiaru czasu pracy w wysokości połowy minimalnego wynagrodzenia za prace -

pod warunkiem deklaracji o utrzymaniu zatrudnienia w tym samym wymiarze, co najmniej przez 1 dodatkowy miesiąc za każde 3 miesiące otrzymanego wsparcia (np. 3 miesiące wsparcia pomostowego oraz 1 dodatkowy miesiąc bez wsparcia). W przypadku uzyskania wsparcia pomostowego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, w okresie trwałości utworzonych miejsc pracy, o których mowa w Rozdziale 7 pkt b 13 lit a, powoduje, że deklaracja zatrudnienia nie obowiązuje.

6) Wsparcie pomostowe w wysokości, o której mowa w pkt. 3 i 5 wypłaca Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej ze środków wygospodarowanych z oszczędności, lub przesunięć w projekcie i/lub dodatkowych środków otrzymanych od Instytucji Zarządzającej RPO i/lub innych źródeł, w terminie 7 dni od dnia zaakceptowania wniosku złożonego przez przedsiębiorstwo społeczne, bez potrzeby zmiany wniosku o dofinansowanie po porozumieniu z Instytucją Zarządzającą RPO, pod warunkiem posiadania środków.
7) W przypadku niemożności wygospodarowania oszczędności przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, wnioskuje on do Instytucji Zarządzającej RPO o dodatkowe środki na wsparcie pomostowe. Instytucje Zarządzające RPO w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia wniosku przez OWES są zobowiązane aneksować umowy o dofinansowanie mając na względzie zapewnienie możliwości realizowania działań wspierających. Aneks może przewidywać zwiększenie dofinansowania, lub zmniejszenie wymaganych wskaźników celem przesunięcia środków na działania wspierające przedsiębiorstwa społeczne. W przypadku zmiany wskaźników możliwe jest wstrzymanie naborów na tworzenie kolejnych miejsc pracy, z wyjątkiem procesów już rozpoczętych. Przy zwiększeniu wartości projektu, nie powoduje to zmiany wysokości wkładu własnego w projekcie.
8) Instytucja Zarządzająca RPO mając na względzie kwestie o których mowa w pkt. 7, w porozumieniu z Regionalnym Komitetem Rozwoju Ekonomii Społecznej, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej oraz Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej, jest obowiązana do przeanalizowania wartości wskaźników w projektach, w szczególności wskaźnika nowych miejsc pracy i ewentualnie ich zmiany.
9) W projektach realizowanych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, które posiadają inne niż wskazane w pkt. 2 możliwości wsparcia przedsiębiorstw społecznych, Instytucja Zarządzająca RPO umożliwi skierowanie tego wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych znajdujących się w kryzysie, tj. w sytuacji wskazanej w pkt. 1, Instytucja Zarządzająca RPO może skierować dodatkowe środki na działania przeciwdziałające skutkom kryzysu w ramach realizowanych projektów. Wsparcie to może obejmować działania wskazane w pkt. 2 oraz wszystkie inne działania, które zostaną uznane za konieczne do realizacji.

10) W okresie wstrzymania lub ograniczenia działalności przedsiębiorstw społecznych, w zakresie przyznawania i rozliczenia wsparcia finansowego, o którym mowa pkt. 2, nie stosuje się wymogów związanych z niezaleganiem ze składkami na ubezpieczenie społeczne i wobec Urzędu Skarbowego, a także innych wymogów określonych w umowie zawartej w zakresie przyznania wsparcia finansowego (np. warunki i czas rozliczeń, zmiany przeznaczenia środków) po porozumieniu z Instytucją Zarządzającą RPO.
11) Pośrednicy finansowi oferujący instrumenty finansowe wstrzymują egzekucje należnych płatności, oraz rat pożyczkowych poprzez zastosowanie specjalnej karencji na okres wstrzymania działalności, o której mowa w pkt 1. oraz trzech miesięcy po zakończeniu okresu wstrzymania działalności. Pośrednicy finansowi przygotowują i zawierają bez zbędnej zwłoki specjalne aneksy do umów pożyczkowych gwarantujące nowe warunki spłat. Pośrednicy finansowi mają również możliwość złagodzenia warunków przyznawania nowych pożyczek, np. poprzez dłuższą karencje, łagodniejsze zabezpieczenia.
12) Jeżeli okres wstrzymania działalności albo jej ograniczenia przez przedsiębiorstwo społeczne spowoduje taki jego stan, że zgodnie z przeprowadzonymi przez OWES analizami nie da się przeciwdziałać sytuacji kryzysowej oraz w świetle przeprowadzonych analiz nie będzie możliwości odzyskania płynności finansowej podmiotu, tym samym podmiot nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań wskazanych w umowie o udzielenie wsparcia finansowego i pomostowego, Instytucja Zarządzająca RPO uznaje wskaźniki odnoszące się do tworzonych miejsc pracy w danym przedsiębiorstwie społecznym (w tym podmiocie ekonomii społecznej przekształcanym w przedsiębiorstwo społeczne) za rozliczone i warunki trwałości, o których mowa w Rozdziale 7 pkt 13 lit a i b spełnione, i nie będzie dochodzić zwrotu wydatkowanego wsparcia w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa społecznego, zawieszenia jego działalności w okresie trwałości bądź zmniejszenia liczby miejsc pracy w skutek sytuacji określonej w ust. 1. Powyższe przeprowadzane jest bez zmiany umów zawartych z przedsiębiorstwami społecznymi (w tym podmiotami ekonomii społecznej przekształcanymi w przedsiębiorstwa społeczne) na podstawie danych przedstawianych przez OWES.
13) W wyniku likwidacji PS z przyczyn określonych w pkt. 12 majątek likwidowanego przedsiębiorstwa może być przekazany na rzecz innego funkcjonującego przedsiębiorstwo społeczne o podobnym profilu działania działające na rynku minimum od 12 miesięcy, po uprzedniej rekomendacji przez OWES zasadności wyboru.
14) Do zapisów niniejszego podrozdziału nie stosuje się przepisów zawartych w Rozdziale 7 pkt 2 lit. e.
15) W uzasadnionych przypadkach wsparciem, o którym mowa w pkt. 2 mogą być objęte również inne podmioty ekonomii społecznej, których działalność została zagrożona ze względu na sytuację

kryzysową wywołaną zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. W szczególności dotyczy to objęcia podmiotów ekonomii społecznej, które prowadzą Centra Integracji Społecznej, dzienne domy pomocy oraz inne placówki społeczne i podmioty reintegracyjne, których działalność została czasowo zawieszona.